

УДК 796.011.1

Ю.О. Долинний

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЇ РУХОВИХ ВАД У ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ

Представлена стаття розкриває значущість занять фізичними вправами на корекцію вад психофізичного розвитку дітей, пов'язаних з порушеннями опорно-рухового апарату.

Ключові слова: фізичні вправи, корекція фізичних порушень, опорно-руховий апарат.

Данная статья раскрывает значение занятий физическими упражнениями на коррекцию психофизического развития у детей, связанных с нарушением опорно-двигательного аппарата.

Ключевые слова: физические упражнения, коррекция физических нарушений, опорно-двигательный аппарат.

В останнє десятиліття, як на Україні так і в усьому світі відбувається значне зростання кількості людей, які мають ті чи інші відхилення в стані здоров'я або інвалідність. За статистикою Всесвітньої організації охорони здоров'я кожна десята дитина з'являється на світ із значними фізичними або інтелектуальними відхиленнями.

За останні роки захворюваність, яка призводить до інвалідності, серед людей в Україні зросла на 19,2%. Приблизно 80% дітей, що приходять до 1-го класу, мають ті чи інші вади у стані здоров'я. Серед цього великого показника відхилень у стані здоров'я дітей, порушення опорно-рухового апарату займають значну кількість.

Порушення психофізичного розвитку не повинно ізолювати людину від суспільства. По мірі фізіологічного ураження людина з фізичними вадами у стані здоров'я повинна повноцінно жити у суспільстві, активно спілкуватися зі своїми однолітками, навчатись, отримувати професійну освіту, влаштовуватись на роботу [2].

Здійснення такої мети кожної людини з вадами в розвитку можливе тільки завдяки: ранньої корекції психофізичних вад в розвитку; державної та громадської підтримки; особистого бажання та волі індивіду.

За останні роки проблемою корекції вад у людей з обмеженнями психофізичного розвитку займалися вітчизняні та іноземні вчені І. Бех, В. Бондар, Л. Виготський, О. Глоба, В. Григоренко, І. Дмитрієва, Г. Дульнєв, І. Єременко, Л. Занков, В. Засенко, М. Земцова, А. Колупаєва, С. Конопляста, В. Липа, О. Литвак, В. Лубовський, М. Малофєєв, С. Миронова, Г. Мерсіянова, І. Моргуліс, Н. Назарова, Б. Сермеєв, В. Синьов, Є. Соботович, І. Соколянський, Н. Стадненко, В. Тарасун, Л. Фомічова, О. Хохліна, А. Шевцов, М. Шеремет, Д. Шульженко, М. Ярмаченко та ін.).

Провідними дослідниками сучасного періоду М. Єфименко, Л. Журбою, О. Зинов'євою, К. Зинов'євим, І. Зверєвою, О. Мастюковою, М. Никітіною розкриті питання фізичного виховання як засобу корекції рухових вад дітей та молоді з порушеннями опорно-рухового апарату.

У сучасній педагогічній літературі спостерігається посилення уваги до проблеми педагогічного захисту дітей та молоді в Україні на державному, регіональному і місцевому рівнях, організації педагогічної підтримки дітей та молоді з обмеженнями психофізичного розвитку (В. Ляшенко, І. Рогальська, В. Тесленко, С. Харченко та ін.).

Мета роботи: на основі вивчення та узагальнення літературних джерел розкрити позитивний вплив занять фізичними вправами на корекцію фізичних недоліків пов'язаних з порушеннями опорно-рухового апарату.

Завдання роботи: 1. Вивчення та узагальнення літературних джерел, пов'язаних з корекцією вад рухового розвитку дітей засобами фізичного виховання.

2. На основі літературних джерел розкрити ефективність фізичних вправ як засобу корекції рухових вад дітей, що мають порушення опорно-рухового апарату.

Для реалізації поставлених завдань були використані наступні **методи:** аналіз літературних джерел, узагальнення літературних джерел, педагогічні спостереження.

Виклад основного матеріалу. При вирішенні проблем ранньої корекції психофізичних вад в розвитку дітей та молоді велике значення відіграє реабілітаційна робота засобами фізичної культури і спорту.

Фізичне виховання як засіб корекції рухових вад дітей та молоді з порушеннями опорно-рухового апарату, перш за все, пов'язане з нормалізацією рухової активності (відновленню м'язової сили, попередження розвитку атрофії м'язів, профілактиці і лікуванні контрактур та деформацій кістково-суглобного апарату, виробленню здатності самостійного пересування і навичок побутового самообслуговування; нормалізації порушеного обміну речовин і

подиху, установленні контрольованих актів дефекації і сечовипускання) [2; 3].

По друге, заняття фізичними вправами розвивають та удосконалюють основні рухові дії дітей та молоді з порушеннями опорно-рухового апарату (ходьба, біг, стрибки, вправи у киданні, ловінні та метанні, вправи у повзанні та лазінні).

По третє, корекційне фізичне виховання позитивно впливає на подальшу навчальну діяльність дітей та молоді. А саме, здатність дитини до навчальної діяльності (розумовим і фізичним навантаженням), здатність спілкування з дорослими і однолітками, підпорядкування власних інтересів загально визнаним нормам поведінки в умовах дитячих груп.

Корекційне фізичне виховання набуває великого значення у формуванні життєвої компетентності дітей та молоді. Вміння збалансовувати свої біологічні ритми (активність, сон, апетит, стан, настрій, працездатність) із соціальними ритмами (почуттям відповідальності, усвідомлення необхідності соціально важливого, звичним розкладом, обов'язками і правами); не бути заручником негативних або тривожних думок і почуттів, руйнівних намірів; віддавати перевагу конструктивній, творчій активності перед споживацькою, деструктивною, виконавською, руйнівною [5; 6].

Корекційне фізичне виховання має велике значення також у процесі формування самостійності та навичок самообслуговування дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (вміння дитини одягатися, роздягатися; самостійне вмивання, миття рук; самообслуговування дитини в туалеті; приймання їжі та годування дитини; самопересування дитини); здатність діяти незалежно від зовнішньої допомоги, відмовлятися від передчасної допомоги, покладатися на свій досвід, довіряти власним можливостям, бути здатним до самоорганізації.

Саме фізична культура і спорт виступають, як найважливіший складовий компонент життєдіяльності дітей та молоді з порушеннями опорно-рухового апарату.

Емоційною та позитивною формою фізичного виховання дітей з руховими розладами виступає ігрова діяльність та ігрові завдання. Формування ігрових дій у дітей з порушенням опорно-рухового апарату сприяє вихованню позитивних моральних та вольових рис характеру, розвитку потреби самостійно брати участь у рухливих іграх, привчання дитини виконувати правила гри, допомагати одне одному [2; 5].

Ігрові дії розвивають організованість і самостійність, наполегливість, почуття товарищескості, взаємодопомоги. В ігровій діяльності під час фізкультурних свят та днів здоров'я удосконалюються набуті вміння і навички, засвоюється набутий руховий досвід в умовах емоційного спілкування з однолітками,

проявляється творчість у різноманітній ігровій діяльності [2; 3].

Поряд з розв'язанням пізнавальних завдань значну роль у ігровій діяльності відведено виховним завданням. Багато уваги приділено формуванню гуманних взаємин з однолітками: уміння співчувати, співпереживати, радіти спільним результатам, допомагати у скрутних ситуаціях, доброзичливо спілкуватися.

Корекція рухових вад, пов'язаних з порушеннями опорно-рухового апарату позитивно впливає на успіх реабілітаційних заходів дітей з представленим обмеженням у розвитку [4].

Висновки. Фізичне виховання як засіб корекції рухових вад дітей з порушеннями опорно-рухового апарату позитивно впливає на фізичний стан людини, її життєдіяльність, соціалізацію та адаптацію в суспільстві одноліток та до сучасного середовища.

Багаторічна практика корекційної роботи вітчизняних і закордонних фахівців показує, що найбільш діючим методом реабілітації дітей та молоді з порушенням опорно-рухового апарату є реабілітація засобами фізичної культури і спорту.

Фізичне виховання як засіб корекції рухових вад дітей та молоді з порушеннями опорно-рухового апарату не тільки підвищують адаптацію до життєвих умов, розширюють їх функціональні можливості, допомагаючи оздоровленню організму, але і сприяють виробленню координації в діяльності опорно-рухового апарата, серцево-судинної, дихальної, травної та інших систем, сприятливо впливають на психіку дітей з даним обмеженням у розвитку, мобілізують їх волю, повертають почуття соціальної повноцінності.

Список використаних джерел

1. Антонюк С. Д. Комплексная реабилитация детей дошкольного возраста, имеющих стойкие отклонения в состоянии здоровья: учебное пособие / С. Д. Антонюк. – Тамбов : ТГУ, 2002. – 132 с.
2. Виховання дітей з особливими потребами в сім'ї / за ред. Л. П. Фалінської. – К. : УДЦССМ, 2004. – 84 с.
3. Глоба А. П. Организационные и практические основы физического воспитания инвалидов с нарушениями функций спинного мозга / Глоба А. П. – М. : Сов. спорт, 1990. – 180 с.
4. Глоба О.П. Програма підготовки дітей дошкільного віку з порушеннями опорно-рухового апарату до навчання в загальноосвітній школі: методичні вказівки / Долинний Ю.О., Глоба О. П.,-Луганськ, Альма-матер, 2007.- 120с.
5. Лянной Ю., Кравченко А. Рухливі ігри як засіб фізичної реабілітації учнів в загальноосвітній школі // Фізичне виховання у школі. – 1999. - № 2 (74639) – с. 23-25.

6. Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка. Частина 1. Загальні основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки): підручник / В.М.Синьов. -К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова,2007. -238с.

This article exposes meaningfulness of employments physical exercises for the correction of physical violations related to violation of oporno-dvigatel'nyu aparat.

Keywords: physical exercises, correction of physical violations, oporno-dvigatel'nyu aparat.

Отримано 24.2.2012

УДК 371.9:372

Л.А. Дружинина

ТЕХНОЛОГІЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ВЕДЕННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ЗОРОВОГО СПРИЙМАННЯ У ДОШКІЛЬНИКА З ТЯЖКОЮ ПАТОЛОГІЄЮ ЗОРУ.

У статті пропонується індивідуальна програма розвитку зорового сприймання у дошкільника у перший рік навчання. Матеріал програми містить не лише ігри і вправи, але й методичні рекомендації до їх виконання.

Ключові слова: розвиток зорового сприймання, індивідуальний підхід, індивідуальна програма.

В статье представлена индивидуальная программа развития зрительного восприятия у дошкольника в первый год обучения. Материал программы содержит не только игры и упражнения, но и методические рекомендации к их выполнению.

Ключевые слова: развитие зрительного восприятия, индивидуальный подход, индивидуальная программа.

Увеличение количества детей с остаточным зрением, врожденным характером зрительных заболеваний их сложное взаимодействие со сверстниками и взрослыми, индивидуально-типологических и